

Şabat Hazon - Un Şabat de pregătire spirituală pentru 9 Av שבת חזון [anul 5784]

Şabat Hazon (viziune) este Şabatul dinaintea zilei de 9 Av, ziua distrugerii celor două Temple. Numele îi vine de la primul cuvânt al haftaraei din acest Şabat, din cartea lui Isaia cap.1. Versetul 1 începe „viziunea lui Isaia”. În acest Şabat, spre deosebire de Şabat HaGadol sau de Şabat Şuva, întotdeauna se citeşte aceeaşi pericopă, Devarim şi aceeaşi haftara, Isaia cap.1, versetele 1-27 (la Aşkenazi). Aceasta este cea de a treia şi ultima din cele trei haftarot de nenorocire de *poranuta* דפורענותא.

Acest Şabat cade spre sfârşitul celor trei săptămâni de „strâmtorare”, după el regulile de doliu fiind cele mai aspre. De obicei, de Şabat, este interzis doliul, iar persoanele care stau *şiva* שבעה trebuie să întrerupă ritualul şi să-l reia după ieşirea din Şabat. De Şabat Hazon, aşkenazii obişnuiau să nu-şi schimbe hainele din cele de zi de zi în cele festive de Şabat. Astăzi, majoritatea s-au lepădat de acest obicei şi îmbracă veşminte festive.

În citirea Torei în acest Şabat sunt unele semnale de doliu. De obicei, pe 9 Av la citirea cărţii de Lamentaţii, cartea se citeşte cu o intonaţie melodică diferită de ceea ce în care se citeşte pericopa săptămânii. De Şabat Hazon, versetul din Deuteronom 1:12, care începe cu cuvântul *eicha* איכה, care este şi primul cuvânt din Lamentaţii şi chiar şi numele cărţii în ebraică se citeşte cu o intonaţie aparte. De asemenea şi haftara se citeşte cu această intonaţie, iar de Cabalat Şabat, poeziile Lecha Dodi şi celelalte se cântă cu o melodie diferită.

Evreii hasidim, gruparea religioasă care conţine peste jumătatea evreilor credincioşi din lume, inclusiv evreii din România, au desfiinţat în acest Şabat tradiţiile de doliu. Ei au declarat că acest Şabat este unul de bucurie mai amplă decât în alte Şabatoturi şi în niciun caz nu este unul de doliu.

Marele înţelept Rabi Levi Iţhak din Berdicev (Ucraina, sfârşitul sec. 18) ne învaţă că în acest Şabat se arată fiecărui evreu cel de al treilea Templu, ca să-l încurajeze ca fiecare să contribuie la construirea lui.

Puţină istorie

În Talmud haftaroturile aproape că nu se discută. Nici acest Şabat încă nu este văzut acolo ca unul special. Este vorba doar despre Roş Hodeş Av care cade de Şabat, însă nu este vorba despre această haftara din Isaia cap. 1. Tradiţia de a citi o haftara specială de Şabatul dinaintea de 9 Av, era cunoscută mai târziu, de primii comentatori (sfârşitul primului mileniu şi începutul celui de al doilea). Despre citirea haftaraei în acest Şabat sunt versiuni diferite. Rambam, de exemplu: „Poporul obişnuia să citească haftarot de mustrare trei Şabatot înainte de 9 Av; în primul din Ieremia, în al doilea din Isaia şi în al treilea din Lamentaţii”. Este diferit de astăzi când toate s-au mişcat cu o dată şi la primul Şabat s-a mai adăugat una luată tot de la Ieremia. Baalei Hatosfot (cei care au adăugat la Talmud, din Franţa şi Germania dinaintea lui Rambam, perioada lui Raşi), la adăugările lor la Tractatul Meghila 31:b aduc ordinea care există şi astăzi. Acesta era probabil obiceiul pe vremea Talmudului în Israel, nu în Babilon.

De ce sunt atâtea variante? Explicaţia este foarte lungă şi întortocheată. Însă baza este desluşirea primului capitol din Isaia: oare aici este doar mustrare ori este şi doliu şi poate şi consolare? Răspunsul îl lăsăm deocamdată fiecărui cititor al acestui scurt articol. Important este ca în acest Şabat să începem pregătirile sufleteşti pentru crunta zi de 9 Av - *Tişa beAv* תשעה באב, când a început calvarul poporului evreu - exilul - din care încă nu s-a

eliberat definitiv.